

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Відчувай небезпеку, але не відчувай страху

Передплатний індекс 33545

"НАС ТУТ ТРИСТА, ЯК СКЛО..."

23 червня, на Трійцю, на південно-західній околиці Розумівки, біля могили Чорного Ворона та його козацтва зібралося з півтори сотні добрих людей.

Так почався 2-й день 29-х вшанувань героїв Холодного Яру.

Роман Коваль розповів про бій на Покрову 1920 р. між червоними й ударно-розвідувальним загonom Степової дивізії Костя Блакитного. Відділ Чорного Ворона складався зі 150 – 250 кінних і 20 тачанок із кулеметами. "Цей загін був найрухливіший у дивізії і мав вирішувати найвідповідальніші завдання: вести розвідку, охороняти дивізію на марші, скоувати сили противника в бою... – згадував молодший брат отамана Степової дивізії Федір Пестушко. – Загін Чорного Ворона складався переважно з колишніх махновців, які покинули чорні прапори і перейшли під свої рідні – жовто-блакитні".

Коли Степова дивізія поверталася з Холодного Яру на Катеринославщину, її маршрут зійшовся з маршрутом Кінної армії, яка поспішала на врангелівський фронт. Чорний Ворон першим накинувся на червону лавину. Тачанки воронівців, різко розвернувшись, залили вогнем будьонівців. Чорний Ворон повів розлючених червоних вершників у протилежний від Степової дивізії бік... "Оточені у маленькому лісочку серед степу... козаки Ворона по-геройськи боронилися, – згадував Юрій Горліс-Горський. – Усі атаки були відбиті з величезними втратами для будьонівців. Тоді дивізійна артилерія відкрила по круглячку молодого лісу ураганний вогонь, змішавши його із землею".

Одного із загиблих козаків звали Оверком. Був він із Бондурової. За ним приїхала мати.

– Сину мій Оверку! – ридала вона над його тілом...

Селяни навколишніх сіл позбирали воронівців і поховали їх в одній могилі в лісі Раєвського над просікою... Безпосереднім організатором безпечовання козаків у жовтні 1920 р. був Денис Танасович Шевченко з Розумівки, 1896 р. нар., двоюрідний дід учасника вшанувань Миколи Христенка, старости Розумівського та Миколаївського старостинського округу...

Народна артистка України, козачка Історичного клубу "Холодний Яр" Світлана Мирвода заспівала воронівцям пісню на слова Тараса Шевченка.

За байраком байрак.
А там степ та могила.
Із могили козак

Встає сивий, похилий.
Встає сам уночі,
Де в степ, а йдучи
Співа, сумно співає.
Наносили землі
Та й додому пішли,
І ніхто не згадає.
Нас тут триста, як скло,
Товариства лягло!
І земля не приймає.

Квіти від Кіровоградської ОВА та Олександрівської селищної ради лягли на братську могилу і до меморіального знака Юрієві Горлісу-Горському, що височіє біля могили.

Отець Миколай Макогін з Івангорода, настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці ПЦУ, відслужив панахиду за полеглими.

Звертаючись до священника та голови Олександрівської селищної ради Олександра Безпечного, який узяв участь у меморіальному мітингу, Роман Коваль розповів про трагедію в Івангороді у травні 1920 року. Тут відбувся бій між ордою Будьонного та "повстанським селом Івангородом". Бій завершився трагічно: переможці засудили на смерть полонених повстанців, яких привселюдно – зігнавши селян – почали рубати шаблями та колоти багнетами. На очах у рідних було зарубано 16 козаків. Потрапив під шаблю і "старий революціонер Кучеренко – учасник революції 1905 року". Люди збурилися. Беззбройні, вони готові були знову кинутися на ворога. Усвідомивши небезпеку, будьонівці припинили рубку, скочили на коней і зникли у вибалку.

Про цю трагедію розповів фельдшер Юхим Семенченко з Новомиколаївки майбутньому отаманові Денисові Гупалу. Ворог називав Семенченка "рим українцем". "Вся ця картина мене швидко вала, – признався Денис Гупало. – Мені було надзвичайно шкода побитих селян – братів-українців, народних революціонерів". Уже на початку серпня 1920 року Денис разом із двома десятами хлопців приєднався до Чорноліського полку Пилипа Хмари.

Роман Коваль звернувся до Олександрівського селищного голови Олександра Безпечного та Миколи Христенка з пропозиціями вшанувати в назві вулиці борця за Українську державу Юхима Семенченка в його рідному селі Миколаївці, а також борця проти царського самодержавства і комуністичної Москви Кучеренка та козаків-івангородців, яких у жорстокий спосіб стратили будьонівці.

Роман Коваль звернув увагу й на те, що в Івангороді в 1920 р. відбувся бій між холоднорцями та черво-

ною бригадою, яка після кривавих жнив стала на спочинок у цьому селі. Бій детально описано у спогадах Юрія Горліса-Горського "Холодний Яр". У цьому бою були жертви і з нашого боку, а Юрко Городянин (Горліс-Горський) дістав поранення. Кулю витягнули в 1921 р. польські хірурги у військовому шпиталі в м. Новий Сонч (Лемківщина, Західна Галичина, тепер Польща). "Отож, – запропонував Роман Коваль, – варто вшанувати холоднорців й у с. Івангороді".

Промовляв і начальник управління з комунікації Кіровоградської ОВА Віталій Останній, який чимало зробив для організації 2-го дня 29-х вшанувань героїв Холодного Яру. "Згадуючи події сторічної давнини, ми дивуємося мужності й жертвовності українських захисників, – сказав він. – Отаман Чорний Ворон і його побратими – лицарі духу, які намагалися врятувати рідний край. З метою гідного вшанування їхнього подвигу на цьому місці обласною та місцевою владою створено філію Кропивницького обласного краєзнавчого музею «Історико-меморіальний заповідник "Чорний Ворон"», виділено земельні ділянки та розроблено проектно-кошторисну документацію – щоб тут постав сучасний меморіальний комплекс, достойний подвигу наших героїв. На початку лютого 2022 р. було виділено більш як 30 млн грн з державного бюджету для першої черги будівництва. Проте ненависний ворог завадив втілити ці проекти в життя. Але після нашої перемоги ми обов'язково побудуємо тут величний меморіал".

Козак Історичного клубу "Холодний Яр" із Цибулевого Володимира Вознюк з почуттям прочитав свій вірш про Чорного Ворона.

Онуки! Нашадки! Це ж справді було!
Це бачило й чуло принишке село.

А пісню "Спіть, хлопці, спіть" виконав Володимир Пастушок-Пісня, сотник Майдану, майор батальйону оперативного призначення "Карна" Національної гвардії, учасник багатьох боїв за волю України, лицар ордена Богдана Хмельницького 3-го ст., кавалер ордена "За мужність" 3-го ст. Люди вітали його особливо тепло, щиро дякуючи за багатолітню боротьбу за Українську державу.

Закінч. на 2-й стор.

Світлина Григорія Юрика.
Біля пам'ятника загиблим хліборобам. Село Соснівка, 23 червня 2024 р.

РЕВОЛЮЦІЙНА ПОДІЯ

Парламентська асамблея ОБСЄ ухвалила резолюцію, в якій визнала дії Росії геноцидом українського народу і необхідність деколонізації РФ.

Головні тези резолюції: доклади зусиль для деокупації Криму та усіх окупованих територій України шляхом підтримки Формули миру та Кримської платформи; заклик створити Спеціальний трибунал для притягнення до відповідальності РФ за злочини, провести на міжнародному та національному рівнях розслідування масових звірств, вбивств, тортур, згвалтувань армії РФ; підкреслюється необхідність швидкого запуску механізму вико-

ристання заморожених російських активів на користь України; президентські вибори 2024 року в РФ визнаються підтасованими та такими, що підривають легітимність усієї виборчої системи РФ; підтримка створення Міжнародної коаліції з повернення українських дітей, а також забезпечення звільнення українських військовополонених та цивільних осіб; заклик заборонити імпорту російського зрідженого газу до Євросоюзу, реекспорту та транзиту через порти ЄС.

Сердечна подяка!

Українська правда

"ЗНИЩУВАТИ ВОРОГА – ЦЕ КЛАСНО!"

"Механик-водій – це моє", – прикордонник "Ведмедик" на бронетранспортері М113 виконував бойові завдання на вочанському та куп'янському напрямках.

"Знищувати ворога – це просто класно!" – каже боєць.

"Ведмедик" добре відгукується про американські бронетранспортери, каже, що вони маневрові, швидкі, з ефективною влучною 25-мм гарматою, а головне, надійний засіб евакуації бійців.

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Пропонуємо ознайомитися з інформацією про прийом творчих робіт на Літературну премію імені Юрія Тітова 2024 року.

Відкрийте для себе силу Слова і силу Духа, які випромінювалися із немінного тіла, прикутого до візка.

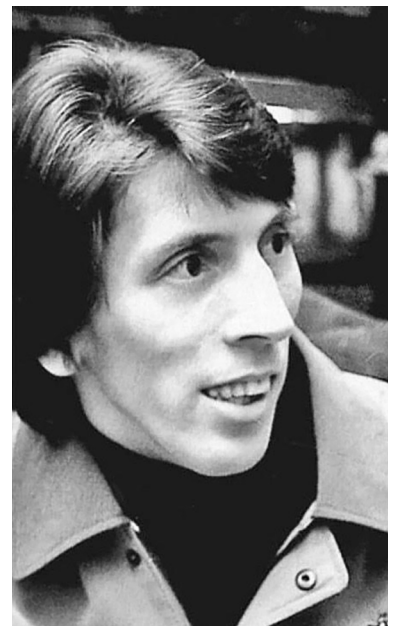
Юрій Тітов мужньо долав найважчі випробування, від народження мав пологову травму і був прикутий до інвалідного візка. Свої поетичні твори набрав кінчиком носа, є автором 11 книг поезій.

За земного життя Юрка я писав:

Сильний, силу ти даєш і іншим:
Хто стомився, хто з дороги збився, –
Знов перечитає твої вірші –
Як води джерельної напивсь!

Познайомтеся з ним і полубіть його так, як він любив вас!

Владлен КОВТУН, друг Юрка

Біографічна довідка

Юрій ТІТОВ (12.09.1980 – 21.10.2020). Член Національної спілки письменників України (2000), лауреат Літературно-мистецької премії ім. Дмитра Луценка "Осіне золото". У 1998 р. за високий мистецький хист нагороджений стипендією та дипломом Українського фонду, де і відбувся його перший творчий вечір. У 2010 р. закінчив відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна" за фахом журналістика, видавничка справа та редагування.

Організатори: Київська організація Національної спілки письменників України,
Комітет вшанування пам'яті Юрія Тітова

РОСІЯ НЕСЕ СМЕРТЬ

19 липня Росія вбила 13-річного Кирила Дядюшка, учасника танцювального колективу "Український сувенір".

Хлопець навчався у 7 класі Миколаївської гімназії №10. Завжди веселий і творчий. Брав участь у всіх мистецьких конкурсах. Захоплювався українськими народними танцями.

Він грався на дитячому майданчику, коли туди прилетіла російська ракета.

Вічна пам'ять малому козакові!

“НАС ТУТ ТРИСТА, ЯК СКЛО...”

Поч. на 1 стор.

А Роман Коваль уже згадував із вдячністю мешканця Розумівки Дениса Танасовича Шевченка, який у 1942 р. разом з Горлісом-Горським організував урочисте відновлення могили Чорного Ворона. Згадав теплим словом сина повстанця отамана Загороднього Якова Сергійовича Зеленяка, 1926 р. нар., який малим хлопцем узяв участь у цьому вшануванні. І 2010 року він розповів про цю незабутню подію Романові Ковалю: “Людей було стільки, що вже ніколи стільки не буде. Цілий ліс людей...”

Завершила вшанування Чорного Ворона та його козаків Олеся Кічук з Бессарабії пісеньою “Марш «Україна»” (“Чорними хмарами вкрилася Руїна”) (сл. Івана Багряного, муз. Григорія Китастого).

Урочистості продовжилися в центрі Розумівки.

Ще в лютому Історичний клуб “Холодний Яр” запропонував розумівському старості Миколі Христенку увічнитися в назві вулиці с. Розумівки ім'я борця за Українську державу, осавула полку гайдамаків Холодного Яру, видатного письменника Юрія Горліса-Горського. “Він не раз був у вашою селі в 1920 році, – писав Роман Коваль. – Про це є згадки в його романі «Холодний Яр» та в спогаді «Це було давно». У Розумівці в Юрія Горліса-Горського були надійні друзі. Про це свідчить його фраза про Розумівку, де на нього «ждали кінь і шабля». Переховувати коня та зброю українського воєна в 1920 році могли тільки хоробрі та свідомі українські селяни, якими завжди славилася Розумівка”.

І ось сталося: на 53-й сесії Олександрівської селищної ради центральної вулиці Розумівки Шкільну одноголосно перейменовано на вул. Юрія Горліса-Горського! Про це під час свята розповів олександрівський селищний голова Олександр Безпечний. Разом з Романом Ковалем і Миколою Христенком він відкрив вулицю імені легендарного українського героя.

У цей день у Розумівці грав оркестр легендарної 93-ї ОМБр “Холодний Яр” (художній керівник Олександр Корольов), співаки В'ячеслав Купрієнко (“Соняхи”, сл. й муз. В'ячеслава Купрієнка), Володимир Гонський (“Україно!”, сл. Василя Симоненка), Олеся Кічук (“Зродилися ми великої години”, сл. Олеся Бабія, муз. Омеяна Мирвода (“Стрілецький романс”, сл. Степана Галябарди, муз. Павла Зіброва), Михайло Гречин (про перемогу князя Костянтина Острозького над московським військом під Оршею), Юрко Юрченко (Юркеш) (“Пісня про Кума” – про “Карпатську Січ”).

Микола Христенко та Олександр Безпечний поклали квіти до меморіальних знаків загибим землякам – воїнам ЗСУ Василеві Скрипиченку і Дмитрові Джогану. У вступі сільський отаман Розумівки та Миколаївки Микола Христенко наголосив, що 37 воїнів з Розумівки і Миколаївки воювали або воюють зараз.

До земляків щиро звернулася військовослужбовиця ЗСУ, козачка Історичного клубу “Холодний Яр” Люба Криворот, родом із сусіднього с. Красносілки. “Коли я навчалася в школі, – сказала вона, – про історію холодоярської боротьби, про бої, що точилися в

сього, народженого у Соснівці, митрополита УАПЦ, розстріляного Московською в серпні 1936 року. А вона відповіла: “Та нехай уже лишається, як є. Люди звикли до Колгоспної...” Все ж таки вулицю перейменували, але на Федора Павловського, двоюрідного Іванового брата, бо ж він герой Радянського Союзу!.. Ось такі малороси!

У Соснівці до нас приєдналися байкери з Кропивницького з прапорами “Азова”. Зустрілися ми і з прекрасною родиною Миколи та Марини Марфулів, які привели у світ вже п'ятеро дітей. Вони завжди беруть участь у вшануваннях земляків і радіють нам.

Завершила мітинг Олеся Кічук народною пісеньою “Там, за небокраєм”.

А нас уже чекали козаки в с. Цвітному (родинному селі отамана Пилипа Хмарі). Найбільше нас виглядав наш друг ще з 1990-х дід Карбала (Олександр Рощащенко), козак Історичного клубу “Холодний Яр”, багатолітній передплатник нашої “Незборимой нації”. Йому вже 86-й, він дуже хворіє, ходити із паличкою, похитується. Він уже не такий сонячно-радісний, як раніше. Але, як завше, з подарунками і щирим козацьким серцем! Він завжди оживає, коли ми приїжджаємо. Так сказав його онук, учасник українсько-російської війни, поранений на Донбасі. Вже немає поруч діда Карбала нашого друга Юрка Хмарі. Споминає вже! Хто зна, чи побачимося ми ще з дідом Карбалою! А так би хотілося... А він ще нам карасики смажені обцяв, так що має жити, щоб слово дотримати!

Роман Коваль розповів про славного отамана Чорноліського полку Пилипа Хмару, Олександра Безпечний та староста Цвітненського старостинського округу Яна Просяник поклали квіти до пам'ятного знака, а В'ячеслав Купрієнко та Володимир Пастушок заспівали полковникові Хмарі та його козацтву.

У виступі Яна Просяник назвала Пилипа Хмару “видатним військовим діячем України”. Чого ж тоді досі немає вулиці його імені в цьому селі?..

Історичний клуб “Холодний Яр” вдячний голові Олександрівської селищної ради Олександрові Безпечному та начальникові управління комунікацій Кіровоградської ОДА Віталієві Останньому, які взяли участь у всіх наших

наколишніх селах, не знала, не підозрювала. Адже ця історія, як і більшість трагічних історій української боротьби, до нас не доносилися навмишене, щоб убити в нас спритив і бажання боротьби. Хоча про грот декабристів у Кам'янці, про Чайковського, Пушкіна ми знали. А наша земля народжувала бійців у часи Коліївщини та добу УНР, вона полита кров'ю козаків Чорного Ворона та всіх козаків, хто боровся тут сто років тому. Ця земля народила нових козаків, які і зараз воюють проти російських окупантів”.

Палко промовляла й дитяча письменниця Лариса Ніщій, родом із с. Капітанівки Новомиргородського району. А голова ГО “Фундація духовного та національного відродження «Чорний Ворон»” Анатолій Войнич влучив подяки Фундації “Чорний Ворон” Миколі Христенку; легендарному воїну Сергієві Терещенку-“Балу”, який ніині боронить Україну в Липцях на Харківщині, голові Олександрівської селищної ради Олександрові Безпечному, волонтерам і благодійникам фундації Геннадію і Володимирі Шевченкам, а також Романові Ковалю – “за подвижницьку місію з відродження історичної правди національного державотворення, зміцнення козацького духу в суспільстві та збереження пам'яті про українських героїв”.

Кандидат історичних наук Юрій Митрофаненко у своєму виступі підкреслив, що “Роман Коваль відродив дух українського мілітаризму”.

Роман Коваль презентував у Розумівці книгу Юрія Горліса-Горського “Це було давно...” – про трагічну долю Олі “Кравченко”, хороброї розвідниці Степової дивізії та полку гайдамаків Холодного Яру. “Згусток різних подій, – так оцінила коректорка Надійка Овчарук цей спогад. – Яка всеосяжна трагедія українського народу на декількох сторінках!”

У Соснівці після покладання квітів до пам'ятника полеглим хліборобам Соснівки, Скаржинки і Дев'ятки відбувся меморіальний мітинг. Роман Коваль і в. о. директора Олександрівського краєзнавчого музею Василь Білошапка розповіли про трагедію цих сіл та жертви, які вони поклали в боротьбі проти червоної Москви, а Світлана Мирвода заспівала пісню “Небесна музика” (сл. Зої Кучерявої, муз. Івана Пустого).

Роман Коваль розповів, як у 2011 р. він звернувся до сільської голови Лариси Лєбідь із пропозицією перейменувати вулицю Колгоспну іменем Івана Павлов-

ДО КНИГОЛЮБІВ НА ЧЕРКАЩИНУ

13 – 14 липня похідна група Історичного клубу “Холодний Яр” провела презентації книг Юрія Горліса-Горського та Романа Ковалю на Маньківщині. Участь у просвітницькому поході взяли кобзарь Святослав Силенко, Оксана Герасимюк (директорка Видавництва Марка Мельника), Тетяна Купріянець (організаторка), а на другий день приєднались наші друзі зі Звенигородщини – Олег Голуб із дружиною Іриною.

Презентації по селах, де люди зайняті щоденною важкою працею, та ще й у спеку (38 градусів!), – не надто вдячна справа, але коли є очі організатори та люди, які сприяють, стає не так спекотно.

Звичайно, прикрьд, коли на такі зустрічі не приходять учителі. Не так прикрю за себе, як за них. Що вони розкажуть дітям про Визвольну боротьбу українського народу, коли не хочуть цього знати?..

У Маньківській будинок культури прийшла лише одна вчителька, але яка! Надія Базильська приїхала із села Чорної Кам'янки. Ось її відгук: “Своїм безпам'ятством ми

про рідний край. А місцевий активіст Володимир Дерипапа, маючи скромну пенсію, закупив на понад тисячу гривень книг! Хоча йому вже 85-й рік! Він сказав: “Мені вже немає часу читати, але в мене є кому читати...”

А ще в Дзензелівці є хор “Родина” (художній керівник Сергій Кожухар). Виступаючи на базарах, сільські музики і співаки зібрали 2 млн гривень на ЗСУ!

Що казати, культурне село! І з традицією. Тут на початку ХХ ст. Христофор Барановський заснував потужний кооперативний український (!) банк. А коли в українців є кошти, то й наша культура дістає сильний імпульс для розвитку. І ми відчуваємо відгомін цього і через століття! Христофор Барановський згодом став членом Центральної Ради, міністром фінансів УНР. Селяни Дзензелівки пишуться ним. На будівлі колишнього кооперативного банку висить меморіальна таблиця на його пам'ять, яку створив Дмитро Бур'ян, козак Історичного клубу “Холодний Яр”.

зневажили їхній подвиг”. Ця фраза з виступу Романа Ковалю досі пульсує в моїй голві. Чи достатньо ми знаємо про наших героїв? Тих, хто 50, 100, 200 років тому боронив Україну?.. Чи шануємо їхній подвиг? Я щиро вдячна Романові Ковалю за титаничну працю, за боротьбу, за пробудження національної свідомості й виховання патріотів! Ваші книги – це скарби!.. А «Пісня про отамана Зеленого» (слова Миколи Шербак, музика кобзаря Тараса Силенка), яку виконав Святослав Силенко під звуки старосвітської бандури, – то просто в саме серце. Кожна пісня пана Святослава змушувала душу замиратися. Сильно. Щемко. До сліз і мурашок по шкірі... Я не змогла піти з пустими руками і придбала книги не тільки для себе, а й для усієї родини. Велика подяка організаторам, особливо пані Тетяні Купріянець, бо без неї цього свята українськості не було б”.

Щиро дякуємо і співорганізаторові просвітницьких заходів – місцевому підприємцю та благодійнику Миколі Северину – він покрив наші видатки на подорож, а ще запросив до себе в готель “Заріччя”, а в тому готелі був басейн... І ми встигли освіжитися після такого спекотного дня! За 20 хвилин до його закриття... Лесть не запізнилася через гостинність козаків і козачок с. Дзензелівки, де у краєзнавчому музеї ми провели весірно зустріч. Тут колись виступав наш друг Сергій Василюк, лідер гурту “Тінь Сонця”. У музеї демонструються чимало малюнків нашого товариша Дмитра Бур'яна та 11 його скульптурних робіт: Василь Симоненко, Алла Горська, Ліна Костенко, Борис Олійник...

А ще в Дзензелівці відбулося 9 музичних фестивалів класичної музики, на які приїжджали музики з далеких країн, навіть з Австралії! І селяни приходили послушати класичну музику так багато, що місце не вистачало не тільки в залі, а й у коридорі! Організував фестивалі Павло Лисий, який не раз виступав зі знаменитою “Хореєю козацькою” Тараса Компаніченка, де тепер грає Святослав Силенко. Павло Лисий зараз не в селі, але прийшла на зустріч його мама Оксана зі старшим сином Сашком, невісткою Оксаною й онукою Соломією. Були і староста села Лариса Букань, директорка краєзнавчого музею Наталія Зайчук та директор Центру дитячої та юнацької творчості Черкас Микола Якименко, які провели екскурсію музеєм, із захопленням розповідаючи

А ще нас у Дзензелівці пригостили смачною вечерею! Особливо подяка Ніні Цупрун. З якою любов'ю вона приготувала і гостила нас надзвичайно смачною молодого картоплею, солодкими помідорами, запашним та ніжним тушкованим м'ясом! І щиро раділа, що нам так смакує. Спасибі й Тетяні Кожухар, яка допомогла створити шедевр української кухні!

Оточені увагою персоналу затишого готелю “Заріччя”, ми швидко відновили сили і вже на 11-ту годину недільного дня були в с. Іваньках, у салоні Бартосіків, де представили наші видання – “Це було давно” Юрія Горліса-Горського, “Таємниця отамана Зеленого” та інші книги Видавництва Марка Мельника.

Олександр Бартосік – оригінальний і як скульптор, і як людина. Кожне його питання було як виклик... Але ми дали йому відповіді на всі запитання і розсталися друзями. Ось його відгук: “Аби не сталося так, як заспівав Святослав Силенко, що в нашому селі жити весело, та немає кому... Роман Коваль пояснив, що нам потрібна правда, яка не деморалізує, а мобілізує. Подяка пані Тетяні Купріянець, яка на наших теренах зніщиювала культурну експансію. Дякуємо пані Оксані Герасимюк за крила, в усіх сенсах цього словенятка. Дякуємо Святославу Силенку за силу. Дякуємо Роману Ковалю за творення і культивування національної пам'яті, яка спонукає до системних дій, – він з безлічними попеліцями воскресє постаті, наповнюючи їх сенсом життя та національної боротьби”.

Уже після зустрічі Олександр Бартосік у ФБ написав: “Роман Коваль – це дубова діжа, яка увібрала смак, колір, енергетику кожної окремої ягідки, вирощеної під українським сонечком на українській землі. Ягідки збродили й осли, а цілющий сік, задубившись клепаєм залізком, діжею котиться світом і причащає спрагли душі, аби ті сенс свого народження творили на національному фундаменті”.

Участь у зустрічі в с. Іваньках взяли Анна, Ганна і Тихомир Бартосіки – дочка, дружина та онук скульптора Олександра Бартосіка, а ще пан Анатолій Пилиявський, який уже давно прочитав книгу “Отаман Зелений” Романа Ковалю.

Закінч. на 4-й стор.

На світліні – у родинному салоні Бартосіків після презентації.

100 РОКІВ ТОМУ: МОСКОВСЬКА ОРДА В ГАЛИЧИНІ 28 ЛИПНЯ ПОЧАЛАСЯ ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА

Роман Коваль

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ
КУБАНЦЯ ПРОХОДИ

й взагалі скрізь по Галичині показали, що мова йде не тільки про прилучення Галичини, а й “про вищення української Галичини та її церкви”. Доказом цього були “не тільки численні арешти, а й табуни московської поліції й православно-го попівства, що почали обсідати Галичину після захоплення Львова”, – зазначав Мортір Галин.

Арешти і знущання над українською інтелігенцією, зокрема священиками, відбувалися планово. Репресувалися лише свідомі українці, москвофілів не чіпали. Кацапня зривала замки з греко-католицьких церков і починала “порядкувати”. Кращі храми відразу перепрофілювалися на православні, в них вселялися російські попи, які прийшли разом із військом.

Московські дикунки громали українські школи, палили українські бібліотеки. Дірявили портрети українських діячів.

При військових штабах існували “цивільні авангарди” – переважно з хлопчаків, яких вивезли з Києва та інших міст для шпигунства в Галичині. Їхнім завданням було нищпорити і “вишукувати тих, кого тут прозивали українцями”.

Репресії здійснювалися згідно з постулатами поширеної серед керівників різних армійських підрозділів “брошури-доносу”. В ній повідомлялося, що “в Галичині є багато зрадників і ворогів Росії, а саме – це ті, які називають себе українцями... і що їх не тільки треба берегти, а навіть кожний... зобов’язаний повідомляти про них кого треба. А тих галичан, які називають себе москвофілами, треба

вважати за прихильників і приятелів Росії”.

Політичні репресії доповнювалися грабунками. Чинилися вони відверто, “с руским размахом”. “Грабували селян (сіно, городину, збіжжя), грабували дідичів (коні, худобу, екіпажі, навіть карети, хомути, картини, килими), грабували опущені (покинуті. – Ред.) помешкання (меблі, білизну, посуд, срібло)”. В грабунку брали участь не тільки солдати і жандарми, а й деякі офіцери, навіть генштабісти та деякі командири полків. Найбільше потерпали селяни, в яких забирали останні. Невдовзі “вся Галичина почала ремствувати, а суспільство стало явним ворогом”.

Як вороння налетіло московських попів. “Попівство посунуло на Галичину тому, що тут йшло про наворотання уніатів у православ’я, і, не чекаючи на кінець війни, почали заводити православні парафії та наставляти своїх попів”. На посадах поліцейських справників “опинилися здебільшого такі, що були вигнані зі служби (в Україні), як нотовані злодії та хабарники”. І все це діялось за наказом або під прикриттям новоспеченого губернатора графа Бобринського.

Галичину було пограбовано, покалічено та обезцезено. Свідком цього варварства став кубанець Василь Прохода.

Роман Коваль, Історичний клубу “Холодний Яр”

Дж.: Коваль Р. Тернистий шлях кубанця Проходи. – Київ – Вінниця: Державна картографічна фабрика”, 2007. – С. 28 – 29.

КОЗАК САМАНЮК З ВОРОХТИ

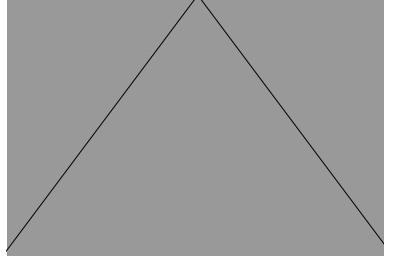
Юрій Юрійович САМАНЮК-“ТРИНАДЦЯТИЙ” (10.04.1987, м. Ворохта Івано-Франківської обл. – 25.06.2023, с. Мала Токмачка Запорізької обл.). Військовий, громадсько-політичний і спортивний діяч, майстер спорту, тренер із фріфайту, музикант, майстер меблів; керівник Івано-Франківського обласного осередку ВГО “Всеукраїнська федерація фрі-файту, контактних єдиноборств та змішаних бойових мистецтв”, голова Івано-Франківської обласної організації партії “Пряма дія”, кулеметник, мінометник та оператор СПГ окремої мобільної групи вогневого ураження “Коршун-team” 93-ї ОМБр “Холодний Яр” (командир Анатолій Кохан-“Оріль”), командир окремої мобільної групи вогневого ураження “Оріль” 93-ї ОМБр “Холодний Яр”, командир взводу протитанкових керованих ракет роти вогневої підтримки 78-го полку спеціального призначення “Герць”.

Захоплювався рукопаш-гопакком і спортивним туризмом. Грав на народних музичних інструментах (зокрема на варгані, дрімбі та сопілці). Щоб його сопілка завжди була з ним, витатуював її на передпліччі.

“Наша ідея була потрапити туди, де війнонька”, – казав Юрій. Його друзі “були мотивовані люди, вони хотіли воювати, рвалися на війну, і дівчата, і хлопці, і старші, і молодші”.

На початку широкомасштабного вторгнення РФ він потрапив до своїх друзів в УДА, воював у с. Русанові Броварського району на підсиленні 72-ї механізованої бригади ім. Чорних запорожців. “Після Київщини, коли росіяни відступили, трохи перепочили, і нас відправили на Харківщину. Недовго були під Ізюмом, після чого нас перекинули у Харків на допомогу 92-ї бригаді. Ми були на зачистках сіл та закріпленнях. Так було до початку літа [2022 р.], коли я вирішив, що потрібно переводитися з добровольчого батальйону [до ЗСУ]... Так почався мій шлях до 93-ї бригади”.

Під час вилазки “Коршун-team” на підсилення однієї з позицій піхоти потрапив в оточення. “Дуже «дерзко», з напором, нахабно морально тиснули [«вагнери»]. Казали: «Здавайтесь, хохли!». Гранатами закидали нас. Ми прийшли підсилити підрозділ і, врешті, вчотирьох лишилися. На повороті окопу стояв наш Толік. Він отримав важке поранення у шию... Був непритомний. Хрипів. Фактично не

дихав. Поранення несумісне із життям. Ми намагалися його тягнути. Але наткнулися на тіло загиблого мінометника, якого теж відправили сюди на підсилення. У тому окопі розминутися було нереально. Нас зверху просто розстрілювали. Ми зробили все, що в наших силах. Навіть кинули гранати, які тримали для себе (тому що раніше визначили, що раптом що – ніяких полонів). Я дав команду відступати. Піднімаю голову – суцільні іскри над головою. Я усвідомлював, що працює кулемет. Ми почали навприсядки відходити. Вижили реально якимось дивом”. Після загибелі командира Саманюк очолив окрему мобільну групу вогневого ураження. На честь командира група взяла його позивний “Оріль”.

“Під Бахмутом якраз ми почали найбільше працювати. Ми у прямому сенсі слова жили «на передку» майже безвилазно. Як мобільна група, ми мали можливість жити у місті, а не в окопах. Але оскільки у нас багато засобів і на нас надіються, то...”. Воював і в Соледарі та інших гарячих точках Бахмутського напрямку.

Нагороди: орден “За мужність” III ст. (28.12.2022), відзнака Головнокомандувача ЗСУ “Золотий хрест”, відзнака командувача 93-ї ОМБр “Сталевий хрест” II ст., медаль “Честь. Слава. Держава”.

Залишив у смутку батька, сестру, дружину і двох донечок. “Глиба” – так оцінила його прес-офіцерка 93-ї бригади Ірина Рибаківа.

Роман КОВАЛЬ
Дж.: Цензор.НЕТ, Новинарня.
Перша світлина Іванки Сьопківської.

“Я ПЕРШИЙ НА ПОКЛИК ПІДУ!”

2 СЕРПНЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ ДВА РОКИ ЯК АНДРІЙ ЖОВАНИК ПОКИНУВ БІЛИЙ СВІТ

Цей вірш любив Андрій Жованик. Його прочитала Андрієва дружина Оксана, коли 21 січня 2024 р. отримувала Золоту сваргу – за свого чоловіка.

Колись Роман Коваль запропонував Андрієві Жованику поїхати в Мотовилівку провідати Ольгу Михайличенко, дочку сотника Армії УНР Івана Косовського. Вона членкиня ОУН з 16 років, за що й потрапила в московську неволю... Пані Ольга родом з Фастівщини, як і автор цього вірша – Андрій Кравець-Кравченко. В юності вона захоплювалася ним і його віршами. Коли Ольга Михайличенко почала емоційно розповідати про Андрія Кравця-Кравченка,

також члена ОУН, Андрій Жованик раптом зачитав його вірша, очевидно, саме цього. Пані Ольга була вражена... І відразу прийняла Андрія за свого.

В степах України широке роздолля,
Високі могили в степах,
Лежить там козацька воля,
І слава застигла у прах.

Ніхто на могилах не плаче,
Ніхто не схиляє знамен,
Ніхто не помяне козацьких
Давно позабутих імен.

Лиш здавна легенда ходила,
Що скоро настануть ті дні,

Коли розверзеться могила
І встане козак на коні!

Заграє він в сурму сріблясту,
І звуки довкола пролле.
І кликати буде до бою
Козацьке військо своє!

Не вірю я й сам, що ховають
Могили ту силу страшну.
Та хай лише сурма заграє –
Я перший на поклик піду!

“Я перший на поклик піду!” Так і сталося: вже 24 лютого 2022 р. разом з Олегом Куцином стали на оборону Києва... Запекло билися за Україну всю весну... А літо стало для них останнім: Олег загинув на Харківщині 14 червня, Андрій поліг 2 серпня у боях за Соледар, або як він казав, Солеград. Обом друзі поставили пам’ятники в Холодному Яру.

А 24 лютого ц. р. Президент України підписав Указ про присвоєння Андрієві звання Герой України з удостоєнням ордена “Золота Зірка” (посмертно).

Вічна слава полеглим за Україну!

Роман КОВАЛЬ,
Люба КРИВОРОТ

На світліні Романа Ковалю – Андрій Жованик і кобзар Юрія Кочержинський, учасники вшанування повстанської родини Соколовських. Дівич-гора неподалік с. Горбулева, Житомирщина, 5 вересня 2010 р.

“ЛЕГКОГО ПЕРЕХОДУ, ДРУЖЕ!”

22 серпня 2023 р. під с. Курдюмівкою на Донеччині загинув мій добрий знайомий, близький мені за духом Дмитро Сінченко. Він жив Україною, був відповідальним громадянином. З ним хотілось творити Майбутнє.

Співчуття родині, дружині Олені.

Легкого переходу, друже! Мала за честь бути знайомою з тобою! Дякую за службу Україні!

Богдана БАБИЧ

ЄВГЕН ВІТАЛІЙОВИЧ КОСТЮК-“ШЛЬОЦИК” (28.08.1996, ВІННИЦЯ – 2.06.2016, ДОНЕЦЬКА ОБЛ.)

“Якщо ви це читаете, це означає, що мене вже немає в живих”, – так написав у своєму щоденнику доброволець 1-ї Окремої штурмової роти ДУК “Правий сектор” Євген Костюк-“Шльоцик”.

Узимку 2013 – 2014 рр. Євген був дівим учасником Революції гідності в Києві. Влітку 2014-го добровольцем вступив до батальйону УНСО. Пройшов курс військової підготовки у таборі УНСО. 3 грудня 2014 р. – учасник російсько-української війни, учасник боїв за с. Піски Ясинуватського району Донецької області.

“...Ранок. Сонце ще не зійшло, але над небом уже нависли свинцеві хмари, – читаємо його щоденник. – Наш блокпост розносять у хлам. Ти відходиш, щоб вийти з оточення. Спочатку біжиш, але шум і свист куль примушують тебе повзти по тому дов-

баному полі. Чуєш танковий обстріл, падаєш, втискаючись у суху землю. Снаряди пролітають вище – над тобою. Чуєш вибухи і повзеш далі. Ще два постріли і знову ти втискаєшся в землю, знову снаряди падають далі.

І знову два постріли. Пролетівши, перший вибухає десь далеко, а через мить – вибух прямо поряд. Німіє права нога, ти її не відчуваєш, її перекидає на ліву. Ти в страху, що тобі відірвало ногу, дивишся на неї, ворухиш нею. Все працює, але вона онімла. Починаєш оглядати себе і бачиш велику рвану рану в біцепсі на лівій руці. Ще одна рана – в тазу з неї хлюпає кров. Ти шукаєш вихідний отвір, а його немає. Значить у тобі осколок. Лапаєш спину, а вона мокра, вся в крові. Так-сяк перев’язуєшся, зариваєш паспорт і нашивки в сиру землю. Знімаєш бронжилет, прикриваєшся ним і затискаєш

у руці гранату. І дивишся у небо, а хмаринки свинцеві пролітають над твоєю головою. І ти вже уявляєш як янголи будуть підіймати тебе до небес.

Потім ти думаєш, що востаннє їв у своєму житті. І черговий вибух змушує тебе включитися у реальність. Шукаєш телефон. Зарядки лишилось мало, але ще можна подзвонити в першу чергу їй. Потім дзвониш своїм.

...На межі життя і смерті починаєш розуміти саму цінність речей і прожитого часу. А насправді помирати не страшно, страшно вижити. Батальйон ОУН, 2014 – 2015, Донбас, с. Піски, «Шльоцик”.

У лютому 2016 р. Євген перейшов до лав 1-ї Окремої штурмової роти ДУК “Правий сектор”, а 29 травня під час виконання бойового завдання поблизу шахти “Путилівська” (“Бутівка-Донецька”) унаслідок підриву

на розтяжці дістав осколкові поранення голови. Його евакуювали до реанімаційного відділення клінічної лікарні ім. Мечникова у Дніпрі, де за його життя три дні боролися лікарі. До тьми так і не прийшов...

У смутку залишив матір і сестру. 4 червня 2016 р. козака поховали на кладовищі с. Луки-Мелешківської на Вінничині.

Посмертно нагороджений орденом “Народний Герой України”.

25 травня 2017 р. у Вінниці на фасаді будівлі загальноосвітньої школи № 11, де він навчався, відкрито меморіальну таблицю.

Орден “Народний Герой України” вручено рідним 14 вересня 2017 р. в Запоріжжі.

Вічна слава!

Підготував Роман КОВАЛЬ

ДО КНИГОЛЮБІВ НА ЧЕРКАЩИНУ

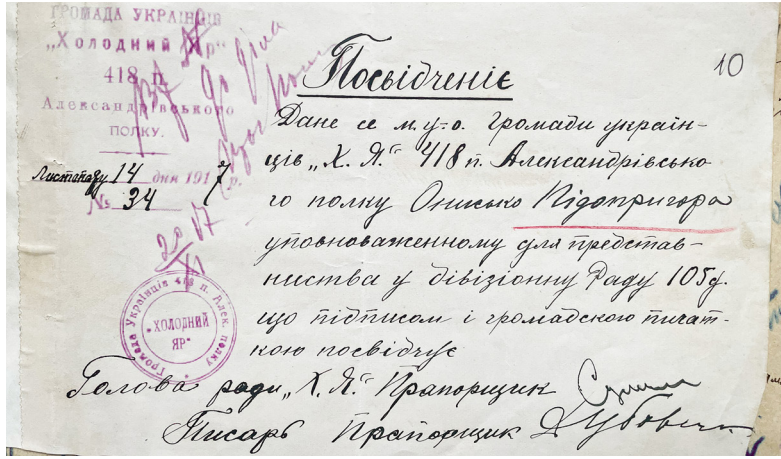
Поч. на 2 стор.

Він з гордістю показав світліни краєзнавчого музею, який створив у рідному селі.

А наша дорога вже стелилася на село Буки, яким у 1979 р. подорожував дорогий наш друг Ренат Польовий зі своїм сином Миколою.

На всіх зустрічах наші друзі щиро дякували Святославу Силенку за його історичні пісні.

“ХОЛОДНИЙ ЯР” ПРОДОВЖУЄ БОРОТЬБУ

У моїй книжці “Отамани Гайдацького краю: 33 біографії” (Київ, 1999) є нарис під назвою “Григорій Яковенко, член Холодноярського повстанку”.

Григорій Яковенко до червня 1917 р. служив у 418-му Олександрівському полку – спочатку піротним, потім командиром роти і батальйону.

янголи”, “Пливе човен”, “Схвалось сонце за горою”, “А вже роки 200...”.

Зустріч у Буках завершилася на схилах Буцького каньйону в кемпінгу Вukvar, господар якого Олексій Маслок пригостив нас такою доречною перекускою!

До Києва з нами поїхала Анна Бартосік, мама майбутнього скульптора Тихомира Бартосіка...

Досі з вдячністю згадуємо Наталю Лещенко, дружину вояка ЗСУ Анатолія Войтенка та матір двох козаків ЗСУ Юрія і Максима.

Згадуємо тепло й Катерину Чорнописку, яка, попри ДЦП, активно допомагає ЗСУ – разом зі своєю мамою Лілією.

Зворушила й участь 86-річної Анастасії Черній, мами Тетяни Купріянець, організаторки презентації. Прийшли й інші члени її ро-

дини – племінниці Анна Філіпчак з чоловіком Віктором, Віта Гладченко з чоловіком Сергієм, які добиралися аж із Тального.

Це підтвердила й онучка пані Анастасії Черній Віта Гладченко: “Бабуся Ньюся і Катя Чорнописька – це найемоційніший складник зустрічі в Маньківці.

Щира подяка журналістці Наталці Маренко, яка зафіксувала цю подію.

Передаємо сердечні вітання й активістам ГО “Маньківські волонтери” – Галині Новожиловій (голова), Ніні Богуш-“Джавеліні”, Володимирові Слободянику, Тані Чорній-Хльобас, Іванові Микитенку і його малому онукові Артемову Кирилюку.

Наступна презентація книг Історичного клубу “Холодний Яр” 3 серпня в Києві.

До зустрічі на бойових стежках доби Української Народної Республіки!

Історичний клуб “Холодний Яр”

Пось[в]ідчення

Дане се м. у.-о. (молодшому унтер-офіцеру. – Ред.) громади українців «Х. Я.» 418 п. Олександрівського полку Ониско Підпригора, уповноваженому для представництва у дивізійну Раду 105 д. [ивізії], що підписом і громадської печаткою посвідчує голову Ради «Х. Я.» Прапорщик (підпис – очевидно, Суліма), Писарь Прапорщик (підпис – ніби Дубовський).

Дякую, друже Вікторе! Тепер існування громади українців “Холодний Яр” підтверджено документально. Історичний клуб “Холодний Яр”, який веде свою діяльність від січня 1997 р., може вважати Громаду українців “Холодний Яр” своїм попередником.

Холодний Яр – тепер як 93-тя ОМБр “Холодний Яр” – продовжує заперек боротьбу за нашу свободу. У її складі є й козак нашого клубу Юрій “Небокрай”, а раніше в ній служили наш козак друг “Серпень” (тепер він заступник комбрига-47) та Олег Куцин.

Роман КОВАЛЬ

ПІЗНАЮЧИ СЕБЕ, НЕ ВТРАЧАЙТЕ ПОЧУТТЯ ГУМОРУ

- 1. Культура починається із заброн, мистецтво – з прагнення до забороненого.
2. Постійно рости до своєї мети, навіть, якщо вона нереально висока.
3. Люби себе, але більше люби Бога. Бійся Бога, але більше бійся себе.

- 10. Не загуби мету в тумані самоомани.
11. Піклуйся про тіло, душа все одно безсмертна.
12. Не поспішай собою жертвувати, спробуй себе захистити.

- 18. Не щастя метою роби, а вершину. І ти будеш щасливим, штурмуючи її.
19. Зважуй свої слова – і вони будуть звучати вагомо.
20. Зневажай страх, але рахуйся з небезпеккою.

Андрій КОВАЛЬ, історик

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переклавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у Приватбанку 5169 3305 3001 3009

- Ось ціни без вартості пересилки:
“Таємниця отамана Зеленого” Романа Ковалю – 250 грн.
“Це було давно” Юрія Горліса-Горського – 140 грн.

- “Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 400 грн.
“Коростишів у боротьбі за УНР. 1917 – 1921 рр.” Р. Ковалю. – 175 грн.
“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 300 грн.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

ЗРУЙНОВАНО ПАМ’ЯТНИК НА МОГИЛІ МІХНОВСЬКОГО

Це вже третій напад на місце пам’яті Миколи Міхновського.

Велика Олена Теліга ставила Миколу Міхновського в один ряд з Тарасом Шевченком, Оленою Пчілкою, Іваном Франком і Лесею Українкою...

2016 року вандали зруйнували бронзовий пам’ятник Миколі Міхновському на Байковому кладовищі в Києві, понад два роки ідеолог Самостійної України стояв обезголовлений. На жаль, держава не відновила пам’ятник творцеві Української державності.

Торік виповнилося 150 років від Дня народження М. Міхновського. Ця дата є в постанові Верховної Ради “Про відзначення пам’ятних дат і ювілеїв у 2022 – 2023 роках”, які мають відзначатися на державному рівні...

2 вересня 2023 р. Історичний клуб “Холодний Яр” урочисто відновив могилу Миколи Міхновського, поставивши мармурову плиту на місці його поховання.

Цього року Історичний клуб “Холодний Яр” на виконання Постанови Верховної Ради України №1982-ІХ “Про відзначення пам’ятних дат і ювілеїв у 2022 – 2023 роках” вирішив провести реконструкцію місця пам’яті творця українського війська.

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ “ОТАМАНІЯ”
Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”. Ось тут: http://otamania.in.ua

Благодійна організація “МБФ «Глорі юей»” погодилася організувати збір на фінансування проекту.

Сьогодні, 8 липня 2024 р., прийшов підрядник, що почати роботи, і побачив, що меморіальний знак знесено і кудись вивезено.

Спочатку пішли до директора Байкового кладовища – Валерія Миколайовича Печеного.

Відвідував, мовляв, це не ми, ми нічого не знаємо. Я зауважив, що директора ця подія не обурила і не здивувала.

А ще він прокоптився, що до нього місцеві 2 чи три тому приходив хтось і скаржився, що біля могили його рідних ми поставили меморіальний знак. І він йому, бачте, заважає.

Потім ми викликали поліцію. Провадження почато.

Чи донедає поліція добродія Печеного, побачимо...

Я звернувся до своїх приятелів – голів комітетів Верховної Ради України Дмитра Наталухи і Ярослава Юрчишина – з проханням допомогти і в розголосі – щоб Україна знала про це.

Просили ми і допомоги відновити могилу Міхновського, посприяти, щоб її внесли в реєстр пам’яток, які охороняються державою. Хочемо, щоб поліція вчинила на цей раз не так, як у минулі роки, а знайшла зловмисника.

Історичний клуб “Холодний Яр” шукає союзників у відновленні справедливості.

Раніше ми були самотні в обороні пам’яті шляхетного Миколи Міхновського.

Тепер віримо, що будемо не одні. Миколі Міхновському слава!

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб “Холодний Яр”

На світлині – Максим Коляденко і Роман Коваль

АРХІВ ГАЗЕТИ “НЕЗБОРИМА НАЦІЯ”
Тут можна переглянути архів НН: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nezboryma_Natsia

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

О. СУПРУН – 200 грн
Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 350 грн
Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 3000 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Наш індекс – 33545.
Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна 135 грн.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Часопис ОУН.
Передплатний індекс 30504.
Ціна 432 грн.

Редактор Роман Коваль

Верстка Анна Воловник
Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Надія Віннік

Технічний директор Максим Селюзкін

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 242, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
kovalroman1@gmail.com
ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Наклад 1000 примірників.

Видруковано 26.07.2024 р. ТОВ “Прес Корпойшн Лімітед” Номер замовлення 2410307

Ідентифікатор медіа: R30-03637

Засновник Роман Миколайович Коваль

9 786177 231157